

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, **XXX**
[...](2022) **XXX** draft

ANNEX

SENSITIVE*
UNTIL THE ADOPTION

PRILOG

UREDBI KOMISIJE

Odobrenje sadržaja nacрта Uredbe Komisije o primjeni članka 101. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na određene kategorije sporazuma o specijalizaciji

---

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

PRILOG

UREDBI KOMISIJE (EU) .../...

od XXX

o primjeni članka 101. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na određene kategorije sporazuma o specijalizaciji

NACRT

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EEZ) br. 2821/71 od 20. prosinca 1971. o primjeni članka 85. stavka 3. Ugovora na kategorije sporazuma, odluka i usklađenih djelovanja¹,

nakon objave nacрта ove Uredbe,

nakon savjetovanja sa Savjetodavnim odborom za pitanja ograničavajućih djelovanja i vladajućih položaja,

budući da:

- (1) Uredbom (EEZ) br. 2821/71 Komisija se ovlašćuje primijeniti putem uredbe članak 101. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije* na određene kategorije sporazuma, odluka i usklađenih djelovanja koji su obuhvaćeni člankom 101. stavkom 1. Ugovora i za cilj imaju specijalizaciju, uključujući i sporazume potrebne da se ona postigne.
- (2) Uredbom Komisije (EZ) br. 1218/2010 od 14. prosinca 2010. o primjeni članka 101. stavka 3. Ugovora na kategorije sporazuma o specijalizaciji² definiraju se kategorije sporazuma o specijalizaciji za koje je Komisija smatrala da u pravilu ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 101. stavku 3. Ugovora. S obzirom na cjelokupna pozitivna iskustva u primjeni te uredbe, koja prestaje važiti 31. prosinca 2022., te uzimajući u obzir rezultate preispitivanja, primjereno je donijeti novu uredbu o skupnom izuzeću.
- (3) Ovom bi se Uredbom trebala ispuniti dva zahtjeva u vezi s i. osiguranjem učinkovite zaštite tržišnog natjecanja i ii. pružanjem odgovarajuće pravne sigurnosti poduzetnicima. U ostvarivanju ovih ciljeva treba uzeti u obzir potrebu za što većim pojednostavljenjem upravnog nadzora i zakonodavnog okvira.
- (4) U primjeni članka 101. stavka 3. Ugovora općenito se može pretpostaviti da će ispod određene razine tržišne snage pozitivni učinci sporazuma o specijalizaciji prevagnuti nad negativnim učincima na tržišno natjecanje.
- (5) Za primjenu članka 101. stavka 3. Ugovora putem uredbe nije potrebno definirati sporazume koji mogu biti obuhvaćeni člankom 101. stavkom 1. Ugovora. U

---

¹ SL L 285, 29.12.1971., str. 46.

(*) S učinkom od 1. prosinca 2009., članak 81. Ugovora o EZ-u (prethodno članak 85. Ugovora o EEZ-u) postao je članak 101. Ugovora. Te su odredbe po svom sadržaju istovjetne. Za potrebe ove Uredbe upućivanja na članak 85. Ugovora o EZ-u ili članak 81. Ugovora o EZ-u treba tumačiti kao upućivanja na članak 101. Ugovora, prema potrebi.

² SL L 335, 18.12.2010., str. 43.

pojedinačnoj ocjeni sporazuma iz članka 101. stavka 1. Ugovora treba voditi računa o nekoliko čimbenika, a posebno o tržišnoj strukturi na mjerodavnom tržištu.

- (6) Pogodnost izuzeća utvrđenu u ovoj Uredbi treba ograničiti na sporazume za koje se s dostatnom sigurnošću može pretpostaviti da ispunjavaju uvjete iz članka 101. stavka 3. Ugovora.
- (7) Sporazumi o specijalizaciji najviše će doprinijeti poboljšanju proizvodnje robe ili pripremi usluga ili njihovoj distribuciji ako sudionici sporazuma posjeduju komplementarne vještine, sredstva ili aktivnosti jer se tako mogu usredotočiti na proizvodnju te robe ili pripremu tih usluga i zbog toga učinkovitije poslovati i jeftinije isporučivati tu robu. Kod učinkovitog tržišnog natjecanja izgledno je i da će potrošači imati znatan udjel u nastalim koristima.
- (8) Takve prednosti mogu proizaći iz: (a) sporazuma prema kojima sudionik ili sudionici u cijelosti ili djelomično odustaju od proizvodnje određene robe ili pripreme određenih usluga u korist drugih sudionika („jednostrana specijalizacija”); (b) sporazuma prema kojima svaki sudionik u potpunosti ili djelomično odustane od proizvodnje određene, ali različite robe ili pripreme određenih usluga u korist drugih sudionika („uzajamna specijalizacija”); i (c) sporazuma prema kojima se dva ili više sudionika obvezuju zajednički proizvoditi određenu robu ili pripremati određene usluge („zajednička proizvodnja”).
- (9) Primjena ove Uredbe na usluge odnosi se na pripremu usluga (za razliku od pružanja usluga). Priprema usluga odnosi se na aktivnosti koje prethode pružanju usluga klijentima (na primjer, suradnja u stvaranju platforme putem koje će se pružati usluga). Pružanje usluga nije obuhvaćeno područjem primjene ove Uredbe, osim u kontekstu distribucije u kojem sudionici pružaju pripremljene usluge i proizvode proizvedene na temelju sporazuma o specijalizaciji.
- (10) Primjenu ove Uredbe na sporazume o jednostranoj i uzajamnoj specijalizaciji treba ograničiti na situacije u kojima sudionici djeluju na istom proizvodnom tržištu. Nije nužno da sudionici djeluju na istom zemljopisnom tržištu. Osim toga, koncepti jednostrane i uzajamne specijalizacije ne znače smanjenje kapaciteta sudionika, budući je dovoljno smanjiti opseg njihove proizvodnje.
- (11) Kako bi se ostvarile prednosti specijalizacije a da pri tome jedna strana ne napusti tržište nakon proizvodnje, jednostrani i uzajamni sporazumi o specijalizaciji trebaju biti obuhvaćeni ovom Uredbom samo ako se njima propisuju obveze nabave i kupnje. Obveze nabave i kupnje mogu, ali ne moraju, biti isključive prirode.
- (12) Ova Uredba primjenjuje se na sporazume o zajedničkoj proizvodnji između sudionika koji već djeluju na istom proizvodnom tržištu, ali i između sudionika koji žele ući na proizvodno tržište na temelju sporazuma o zajedničkoj proizvodnji. Osim toga, koncept sporazuma o zajedničkoj proizvodnji ne zahtijeva od sudionika da smanje svoje pojedinačne aktivnosti proizvodnje robe ili pripreme usluga izvan područja primjene predviđenog zajedničkog sporazuma.
- (13) Može se pretpostaviti da, ako udjel sudionika na mjerodavnom tržištu za proizvode koji su predmet sporazuma o specijalizaciji ne prelazi određenu razinu, sporazumi u pravilu dovode do gospodarskih koristi u obliku ekonomije razmjera ili obujma ili boljih proizvodnih tehnologija te istodobno omogućuju potrošačima znatan udjel u nastalim koristima.
- (14) Ako su proizvodi obuhvaćeni ugovorom o specijalizaciji poluproizvodi koje jedan ili više sudionika u cijelosti ili djelomično koriste kao input za vlastite proizvode na kraju

proizvodnog lanca koje zatim prodaju na tržištu, izuzeće predviđeno ovom Uredbom također bi trebalo biti uvjetovano time da udjel koji sudionici ostvaruju na mjerodavnom tržištu tih proizvoda na kraju proizvodnog lanca ne prelazi određenu razinu. U takvom slučaju, razmatranjem samo tržišnog udjela sudionika na razini poluproizvoda zanemario bi se potencijalni rizik zatvaranja tržišta ili povećanja cijena inputa za konkurente koji posluju na razini proizvoda na kraju proizvodnog lanca.

- (15) Ne postoji pretpostavka da su sporazumi o specijalizaciji ili obuhvaćeni člankom 101. stavkom 1. Ugovora ili da ne ispunjavaju uvjete iz članka 101. stavka 3. Ugovora u slučaju prelaska praga tržišnog udjela utvrđenog u ovoj Uredbi ili neispunjenja ostalih uvjeta iz ove Uredbe. U takvim je slučajevima potrebno provesti pojedinačnu ocjenu sporazuma o specijalizaciji na temelju članka 101. Ugovora.
- (16) Ovom Uredbom ne bi se trebali izuzimati sporazumi koji sadržavaju ograničenja koja nisu prijeke potrebna kako bi se postigli pozitivni učinci proizašli iz sporazuma o specijalizaciji. U načelu, sporazumi koji sadržavaju određena stroga ograničenja tržišnog natjecanja koja se odnose na dogovore o cijenama koje se zaračunavaju trećim stranama, ograničenje obujma proizvodnje ili prodaje, i podjelu tržišta ili klijenata, trebaju biti isključeni iz povlastice izuzeća koje se utvrđuje ovom Uredbom bez obzira na tržišni udjel sudionika.
- (17) Ograničenje tržišnog udjela, neizuzimanje određenih sporazuma i uvjeti predviđeni u ovoj Uredbi trebali bi osigurati da sporazumi na koje se primjenjuje skupno izuzeće ne omoguće sudionicima uklanjanje tržišnog natjecanja u odnosu na znatan dio dotičnih proizvoda ili usluga.
- (18) Pogodnosti iz ove Uredbe mogu se ukinuti na temelju članka 29. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju utvrđenih u člancima 81. i 82. Ugovora³.
- (19) Kako bi se olakšalo sklapanje sporazuma o specijalizaciji, što se može odraziti na strukturu sudionika sporazuma, razdoblje valjanosti ove Uredbe treba odrediti na 12 godina,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

GLAVA I.

DEFINICIJE

Članak 1. – Definicije

- 1. Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:
  - (a) „sporazum o specijalizaciji” znači jednostrani sporazum o specijalizaciji, uzajamni sporazum o specijalizaciji ili sporazum o zajedničkoj proizvodnji;
    - (1) „jednostrani sporazum o specijalizaciji” znači sporazum između dvaju ili više sudionika koji djeluju na istom proizvodnom tržištu i na temelju toga jedan ili više sudionika sporazuma pristaju u cijelosti ili djelomično prestati proizvoditi određene proizvode ili se suzdržavati od proizvodnje

---

³ SL L 1, 4.1.2003., str. 1.

tih proizvoda, odnosno kupovati te proizvode od drugog sudionika ili više njih, koji pristaju proizvoditi i isporučivati te proizvode;

(2), „uzajamni sporazum o specijalizaciji” znači sporazum između dvaju ili više sudionika koji djeluju na istom proizvodnom tržištu i na temelju kojeg dva ili više sudionika sporazuma na uzajamnoj osnovi pristaju u cijelosti ili djelomično prestati ili se suzdržati od proizvodnje određenih, ali različitih proizvoda i kupovati te proizvode od drugih sudionika sporazuma, koji pristaju proizvoditi i isporučivati te proizvode;

(3), „sporazum o zajedničkoj proizvodnji” znači sporazum na temelju kojeg dva ili više sudionika sporazuma zajednički proizvode određene proizvode;

- (b) „sporazum” znači sporazum, odluka udruženja poduzetnika ili usklađeno djelovanje;
- (c) „proizvod” znači roba ili usluga, uključujući i polugotovu robu ili usluge i gotovu robu ili usluge, uz iznimku usluga distribucije i iznajmljivanja;
- (d) „proizvodnja” znači proizvodnja robe ili priprema usluga i uključuje proizvodnju putem podizvođača;
- (e) „priprema usluga” znači aktivnosti koje u dobavnom lancu prethode pružanju usluga klijentima;
- (f) „proizvod koji je predmet specijalizacije” znači proizvod koji se proizvodi na temelju sporazuma o specijalizaciji;
- (g) „proizvod na kraju proizvodnog lanca” znači proizvod za koji jedan ili više sudionika sporazuma kao input koristi proizvod koji je predmet specijalizacije i koji ti sudionici prodaju na tržištu;
- (h) „mjerodavno tržište” znači mjerodavno proizvodno i zemljopisno tržište kojem pripadaju proizvodi koji su predmet specijalizacije i, dodatno, ako su ti proizvodi poluproizvodi koje jedan ili više sudionika sporazuma u cijelosti ili djelomično koriste kao input za proizvodnju proizvoda na kraju proizvodnog lanca, mjerodavno proizvodno i zemljopisno tržište kojem pripadaju ti proizvodi na kraju proizvodnog lanca;
- (i) „konkurentski poduzetnik” znači stvaran ili potencijalan konkurent;
  - (1), „stvarni konkurent” znači poduzetnik koji djeluje na istom mjerodavnom tržištu;
  - (2), „potencijalan konkurent” znači poduzetnik koji bi vjerojatno, u slučaju nepostojanja sporazuma o specijalizaciji, na stvarnim osnovama, a ne samo kao puka teoretska mogućnost, u roku ne duljem od tri godine poduzeo neophodna dodatna ulaganja ili druge potrebne troškove kako bi ušao na mjerodavno tržište;
- (j) „obveza isključive opskrbe” znači obveza neopskrbljivanja konkurentskog poduzetnika, već samo sudionika, proizvodima koji su predmet specijalizacije;
- (k) „obveza isključive kupnje” znači obveza kupovanja proizvoda koji su predmet specijalizacije samo od sudionika sporazuma;
- (l) „zajedničko” u kontekstu distribucije znači aktivnosti koje je:
  - (1) izvršio zajednički tim, organizacija ili poduzetnik, ili;

- (2) izvršio neovisan zajednički imenovan distributer, na isključivoj ili neisključivoj osnovi, uz uvjet da nije konkurent;
- (m) „distribucija” znači pružanje proizvoda koji su predmet specijalizacije.
2. Za potrebe ove Uredbe izrazi „poduzetnik” i „sudionik” uključuju njihove pripadajuće povezane poduzetnike.
- Izraz „povezani poduzetnici” znači:
- (a) poduzetnici u kojima sudionik sporazuma o specijalizaciji, izravno ili neizravno:
    - i. ima natpolovičnu većinu glasačkih prava;
    - ii. ima ovlast imenovati više od polovine članova nadzornog odbora, uprave ili tijela koja zakonski zastupaju poduzetnika; ili
    - iii. ima ovlast voditi poslove tog poduzetnika;
  - (b) poduzetnici koji izravno ili neizravno imaju prava ili ovlasti nad sudionikom sporazuma o specijalizaciji navedene u točki (a);
  - (c) poduzetnici u kojima poduzetnik iz točke (b) izravno ili neizravno ima prava ili ovlasti navedene u točki (a);
  - (d) poduzetnici u kojima sudionik sporazuma o specijalizaciji zajedno s jednim ili više poduzetnika navedenih u točkama (a), (b) ili (c), ili u kojima dva ili više tih poduzetnika, zajednički imaju prava ili ovlasti navedene u točki (a);
  - (e) poduzetnici u kojima prava ili ovlasti navedene u točki (a) zajednički imaju:
    - i. sudionici sporazuma o specijalizaciji ili njihovi pripadajući povezani poduzetnici navedeni u točkama (a) do (d), ili
    - ii. jedan ili više sudionika sporazuma o specijalizaciji ili jedan ili više njihovih povezanih poduzetnika navedenih u točkama (a) do (d) i jedna ili više trećih strana.

GLAVA II.

IZUZEĆE

Članak 2. – Izuzeće

1. U skladu s člankom 101. stavkom 3. Ugovora i podložno odredbama ove Uredbe, ovim se određuje da se članak 101. stavak 1. Ugovora ne primjenjuje na sporazume o specijalizaciji.
2. Izuzeće iz stavka 1. primjenjuje se ako takvi sporazumi sadržavaju ograničenja tržišnog natjecanja koja su obuhvaćena područjem primjene članka 101. stavka 1.
3. Izuzeće iz stavka 1. primjenjuje se i na sporazume o specijalizaciji koji uključuju odredbe o ustupanju ili licenciranju prava intelektualnog vlasništva jednom ili više sudionika, pod uvjetom da te odredbe:
  - (a) ne predstavljaju glavni predmet takvih sporazuma; i
  - (b) izravno su povezane s takvim sporazumima i potrebne su za njihovu provedbu.

4. Izuzeće iz stavka 1. također se primjenjuje na sporazume o specijalizaciji, kod kojih:
- (a) sudionici prihvaćaju obvezu isključive kupnje ili isključive opskrbe; ili
  - (b) sudionici zajednički distribuiraju proizvode koji su predmet specijalizacije i ne prodaju ih samostalno.

GLAVA III.

PRAGOVI

Članak 3. – Pragovi tržišnog udjela

1. Izuzeće iz članka 2. primjenjuje se pod uvjetom da zbrojeni tržišni udjel sudionika ne prelazi 20 % tržišnog udjela na mjerodavnom tržištu/tržištima kojima pripadaju proizvodi koji su predmet specijalizacije.
2. Ako su proizvodi koji su predmet specijalizacije poluproizvodi koje jedan ili više sudionika u potpunosti ili djelomično upotrebljavaju za proizvodnju proizvoda na kraju proizvodnog lanca, koje također prodaju, izuzeće predviđeno u članku 2. uvjetovano je sljedećim:
  - (a) zajednički tržišni udjel ne prelazi 20 % na mjerodavnim tržištima ili tržištima kojima pripadaju proizvodi koji su predmet specijalizacije; i
  - (b) zajednički tržišni udjel ne prelazi 20 % na mjerodavnim tržištima ili tržištima kojima pripadaju proizvodi na kraju proizvodnog lanca.

Članak 4. – Primjena pragova tržišnog udjela

Za potrebe primjene pragova tržišnog udjela iz članka 3. primjenjuju se sljedeća pravila:

1. tržišni udjel izračunava se na temelju vrijednosti prihoda od prodaje na tržištu; ako ti podaci nisu dostupni, procjene koje se temelje na drugim pouzdanim podacima o tržištu, uključujući količine robe prodane na tržištu, mogu se koristiti pri utvrđivanju tržišnog udjela sudionika;
2. tržišni udjel izračunava se na temelju podataka koji se odnose na prethodnu kalendarsku godinu; ili, kao druga mogućnost, ako prethodna kalendarska godina nije reprezentativna za položaj sudionika na mjerodavnom tržištu ili tržištima, tržišni udjel izračunava se kao prosjek tržišnih udjela sudionika u tri prethodne kalendarske godine;
3. tržišni udjel koji drže poduzetnici navedeni u članku 1. stavku 2. drugom podstavku točki (e) jednako se dijeli na sve poduzetnike koji imaju prava ili ovlasti nabrojene u članku 1. stavku 2. drugom podstavku točki (a);
4. ako tržišni udjeli iz članka 3. početno nisu veći od 20 %, ali kasnije prijeđu tu razinu na barem jednom od tržišta na koje se odnosi sporazum o specijalizaciji, izuzeće predviđeno u članku 2. i dalje se primjenjuje na razdoblje od dvije uzastopne kalendarske godine nakon godine u kojoj je prag od 20 % prvi put prijeđen.

GLAVA IV.

TEŠKA OGRANIČENJA

Članak 5. – Teška ograničenja

Izuzeće predviđeno u članku 2. ne primjenjuje se na sporazume o specijalizaciji koji, izravno ili neizravno, samostalno ili zajednički s drugim čimbenicima pod kontrolom sudionika, za svoj cilj imaju:

1. dogovor o cijenama prilikom prodaje proizvoda koji su predmet specijalizacije trećim osobama,
uz iznimku dogovora o cijenama koje se zaračunavaju neposrednim klijentima u kontekstu zajedničke distribucije;
2. ograničavanje proizvodnje ili prodaje;
osim:
  - (a) odredbi o dogovorenoj količini proizvoda u kontekstu jednostranih ili uzajamnih sporazuma o specijalizaciji; ili
  - (b) odredbi o određivanju kapaciteta i obujma proizvodnje u kontekstu sporazuma o zajedničkoj proizvodnji; i
  - (c) određivanja ciljanih prihoda od prodaje u kontekstu zajedničke distribucije;
3. podjelu tržišta ili klijenata.

GLAVA V.

POSTUPAK UKIDANJA POGODNOSTI

Članak 6. – Ukidanje pogodnosti u pojedinačnim slučajevima koje provodi Europska komisija

1. Ako u pojedinačnom slučaju Komisija utvrdi da sporazum o specijalizaciji na koji se primjenjuje izuzeće predviđeno u ovoj Uredbi ipak ima učinke koji su u suprotnosti s člankom 101. stavkom 3. Ugovora, ona može ukinuti pogodnost iz ove Uredbe na temelju članka 29. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 1/2003.
2. Pogodnost iz ove Uredbe mogu se ukinuti na temelju članka 29. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 1/2003, posebno ako:
  - (a) mjerodavno tržište vrlo je koncentrirano; i
  - (b) tržišno natjecanje već je slabo, posebno zbog:
    - i. pojedinačnih tržišnih položaja drugih sudionika na tržištu, ili
    - ii. veza između drugih sudionika na tržištu stvorenih paralelnim sporazumima o specijalizaciji.

Članak 7. – Ukidanje pogodnosti u pojedinačnim slučajevima od strane tijela države članice nadležnog za tržišno natjecanje

1. Tijelo države članice nadležno za tržišno natjecanje može povući pogodnost iz ove Uredbe na temelju članka 29. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1/2003, u odnosu na državno područje te države članice ili neki njegov dio, ako u pojedinom slučaju sporazum o specijalizaciji na koji se primjenjuje izuzeće iz ove Uredbe usprkos tomu ima učinke koji nisu u skladu s člankom 101. stavkom 3. Ugovora u odnosu na državno područje te države članice ili neki njegov dio, pri čemu to područje ima sva obilježja izdvojenog zemljopisnog tržišta.
2. Tijelo države članice nadležno za tržišno natjecanje može ukinuti pogodnost iz ove Uredbe na temelju članka 29. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1/2003, posebno ako se primjenjuju okolnosti iz članka 6. stavka 2. točaka (a) do (b) ove Uredbe.

GLAVA VI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 8. – Prijelazno razdoblje

Zabrana utvrđena u članku 101. stavku 1. Ugovora ne primjenjuje se u razdoblju od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2024. na sporazume koji su već bili na snazi od 31. prosinca 2022., a ne ispunjavaju uvjete za izuzeće iz ove Uredbe već ispunjavaju uvjete za izuzeće iz Uredbe (EZ) br. 1218/2010.

Članak 9. – Razdoblje valjanosti

1. Ova Uredba stupa na snagu 1. siječnja 2023.
2. Prestaje važiti 31. prosinca 2034.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Komisiju
Predsjednica
Ursula von der Leyen*